

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego dla terenów w obrębie Trzebiechów
oraz Swarzynice w gminie Trzebiechów – etap I**

Opracowanie:

mgr inż. Przemysław Malec

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
1.1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania	3
1.2. Metody pracy	3
1.3. Informacje o zawartości, głównych celach projektu zmiany mpzp	4
2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska oraz tendencje zmian przy braku realizacji mpzp.....	4
2.1 Charakterystyka środowiska przyrodniczego.....	4
2.2 Stan oraz tendencje przeobrażeń środowiska przyrodniczego	9
2.3. Tendencje zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektu mpzp.	13
3. Analiza ustaleń projektu mpzp i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi	14
4. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp na środowisko	15
4.1. Wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp na poszczególne elementy środowiska	15
4.2. Oddziaływanie projektu mpzp poza obszarem opracowania	18
4.3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	18
4.4. Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń projektu mpzp na środowisko	18
5. Metody analizy realizacji postanowień projektu mpzp.....	19
6. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	20
7. Rozpatrzenie rozwiązań alternatywnych do przyjętych w projekcie opisywanego dokumentu.....	20
8. Informacje o celach ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym oraz powiązania z innymi dokumentami ..	21
9. Streszczenie	22
10. Spis literatury	22

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która jednocześnie ustala zakres merytoryczny opracowania. Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 wspomnianej ustawy, stanowi załącznik do prognozy.

Organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest zobowiązany do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko (art. 51, ust. 1) oraz przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planu i zapewnienia w nim udział społeczeństwa (art. 54, ust. 1 i 2). Art. 50 zobowiązuje do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko także w przypadku wprowadzania zmian do już przyjętego dokumentu.

Zmiana mpzp została zainicjowana uchwałą nr XX/135/2016 Rady Gminy w Trzebiechowie, z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w obrębie Trzebiechów oraz Swarzynice w gminie Trzebiechów, zmienionej uchwałą nr XXV/176/2017 Rady Gminy w Trzebiechowie z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie zmiany uchwały nr XX/135/2016 Rady Gminy w Trzebiechowie, z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w obrębie Trzebiechów oraz Swarzynice w gminie Trzebiechów oraz zmienionej uchwałą nr XXXI/197/2018 z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie zmiany Uchwały nr XX/135/2016 Rady Gminy w Trzebiechowie, z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w obrębie Trzebiechów oraz Swarzynice w gminie Trzebiechów.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena skutków (zarówno negatywnych, jak i pozytywnych), jakie mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów oraz realizacji ustaleń projektu mpzp na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki, z uwzględnieniem wzajemnych powiązań między tymi elementami. Prognoza identyfikuje przewidywane zagrożenia dla środowiska, które mogą powstać na terenach znajdujących się w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń mpzp.

1.2. Metody pracy

W trakcie przygotowania niniejszego opracowania rozpoznano walory i zasoby przyrodnicze, stan zagospodarowania, walory krajobrazowe, stan środowiska i istniejące zagrożenia oraz uciążliwości dla środowiska i zdrowia człowieka. Wykorzystano opracowania poruszające problematykę ochrony środowiska gminy, materiały kartograficzne, a także przeprowadzono wizję terenu.

Zastosowana w prognozie metoda polega na porównaniu aktualnego funkcjonowania środowiska obszaru z funkcjonowaniem przewidywanym jako skutek realizacji ustaleń projektu mpzp.

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie mpzp spowoduje zróżnicowane zmiany w środowisku. Ich charakter, intensywność oraz zasięg uzależniony będzie od faktycznego sposobu zagospodarowania terenu oraz stopnia realizacji zapisów zawartych w projekcie analizowanego dokumentu.

Ocenę następstw realizacji mpzp dokonano z podziałem ze względu na wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (w tym na zdrowie ludzi) znajdującego się w obrębie granic omawianego obszaru, uwzględniając wzajemne zależności między nimi. Wpływ na środowisko skutków realizacji ustaleń planu różnicuje się w zależności od:

- bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednio, pośrednie, wtórne, skumulowane;
- okresu trwania oddziaływania – długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe;
- częstotliwości oddziaływania – stałe, chwilowe;
- charakteru zmian – pozytywne, negatywne, bez znaczenia;

- zasięgu oddziaływania – miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne;
- trwałości przekształceń – nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji;
- intensywności przekształceń - nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne.

Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska zgodnie z przyjętymi założeniami przedstawiono również w formie tabelarycznej i na rysunku prognozy.

1.3. Informacje o zawartości, głównych celach projektu zmiany mpzp

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ma na celu ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawarto w projekcie tekstu uchwały oraz na projekcie rysunku planu.

Celem planu miejscowego jest przygotowanie terenów inwestycyjnych. W mpzp wyznacza się tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (oznaczone symbolem P) oraz tereny dróg publicznych klasy dojazdowej (KD-D).

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego powiązany jest ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebiechów”. Zgodność planu miejscowego ze Studium wymagana jest przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska oraz tendencje zmian przy braku realizacji mpzp

2.1 Charakterystyka środowiska przyrodniczego

Położenie geograficzne i administracyjne

Obszar planu położony jest w północnej części obrębu geodezyjnego Swarzynice. Przedmiotowy teren stanowią głównie tereny użytków upraw rolnych i roślinności trawiastej oraz zieleń w formie lasu.

Trzebiechów położony jest w południowo – wschodniej części województwa lubuskiego w powiecie zielonogórskim w gminie Trzebiechów. Główną oś drogową w omawianej miejscowości (oraz gminy) stanowi droga wojewódzka nr 278 relacji Szklarka Radnicka - Wschowa, biegnąca od północno zachodniej do południowo wschodniej granicy gminy poprzez miejscowość Trzebiechów. Ponadto w Trzebiechowie zbiegają się i łączą z DW nr 278 drogi powiatowe, łączące sąsiednie miejscowości.

Według fizyczno – geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego gmina Trzebiechów leży w podprowincji Pojezierze Wielkopolskie, w makroregionie Pradoliny Warciańsko – Odrzańskiej, w mezoregionie Kotlina Kargowska.

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Omawiany teren położony jest w Kotlinie Kargowskiej, która stanowi rozległą piaszczystą równinę wytworzoną w miejscu styku sandru Bruzdy Zbąszyńskiej z Pradolina Warciańsko-Odrzańską. Powierzchnia terenu jest płaska, podmokła i piaszczysta, występują tu liczne wydmy. Wysokości względne wynoszą 50-90 m n.p.m., najwyższym punktem jest wzniesienie o wysokości 148 m. n.p.m. (na północ od miejscowości Radowice i Podlegórz), najniższe położone są tereny przy ujściu rzeki Obrzycy. Na objętym opracowaniem terenie wysokości terenu wynoszą ok. 50 m n.p.m.

Pod względem geologicznym gmina Trzebiechów leży w obrębie w północnej części monokliny przedsudeckiej. Najstarsze osady reprezentowane są przez skały permu, triasu i jury. Nad nimi zalegają twory trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Trzeciorząd reprezentują miocenijskie mułki

i piaski kwarcytowe. Poniżej nich zalega warstwa węglonośna (zbudowana z 3 - 4 warstw węgla brunatnego). Pod nimi zalegają starsze utwory mioceńskie składające się z drobnoziarnistych i pyłowych utworów piaszczystych, osadzonych na najstarszych utworach trzeciorzędowych zbudowanych z kompleksów piasków i mułków.

Czwartorzęd reprezentowany jest przez plejstocieńskie utwory zlodowacenia południowopolskiego oraz młodsze utwory holocieńskie. Plejstocen to głównie gliny zwałowe (piaszczyste) oraz piaski różnoziarniste i żwiry wodnolodowcowe. Występują tu także piaski i żwiry rzeczne, z wkładkami mułków, terasów nadzalewowych Odry położone na wysokości 3 - 5 m nad poziom rzeki. W okolicy miejscowości Trzebiechów tworzą one rozległy stożek rzeczny usypany przez wody Odry w czasie kontaktu doliny z terenem pradolinny. Na północ od miejscowości Trzebiechów występują wydmy zbudowane z piasków eolicznych.

Młodsze czwartorzędowe utwory holocieńskie to głównie piaski rzeczne terasy zalewowej Odry, zalegające do 3 m nad poziom rzeki, które obejmują prawie cały obszar gminy. Są to piaski różnoziarniste oraz mułki. Natomiast piaski i namuły piaszczyste występują w dolinie Obrzyca. Duże, odcięte meandry Odry wypełnione są przez namuły piaszczyste i torfiaste. Na powierzchni równin terasowych występują torfy niskie i przejściowe, są one jednak często zapiaszczone, z detrytusem roślinnym.

Pod względem geomorfologicznym Kotlina Kargowska jest fragmentem Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej. Jest to rozległa forma wklęsła terenu powstała u czoła cofającego się lądolodu plejstocieńskiego. Po ustąpieniu lądolodu w rozległej formie pradolinnej swoje obecne doliny kształtowały mniejsze rzeki takie jak Odra czy Obrzyca. W holocenie dodatkowym elementem rzeźby stały się wydmy śródlądowe oraz obszary bezodpływowe, jak również starorzecza, powstające w wyniku przerwania zakoli meandrującej rzeki Odry. Część północna gminy to z kolei pagórki morenowe zbudowane z materiału skalnego znajdującego się w obrębie wycofującego się i stagnującego lądolodu.

Na terenie objętym niniejszym opracowaniem nie identyfikuje się złóż surowców mineralnych.

Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe

Sieć rzeczna gminy Trzebiechów reprezentują rzeki: Odra oraz Obrzyca. Odra stanowi południową i zachodnią naturalną granicę gminy. Obrzyca jest prawobrzeżnym dopływem Odry i przepływa w północnej części gminy. Ponadto sieć rzeczna reprezentują liczne ciek naturalne, kanały i rowy melioracyjne, a w części południowej, poniżej Trzebiechowa – jeziora.

Na terenie objętym niniejszym opracowaniem występują nielicznie, małe zbiorniki wodne oraz rowy melioracyjne.

Potencjalnym zagrożeniem powodziowym dla gminy jest przepływająca przez nią rzeka Odra. Zgodnie z dostępnymi materiałami źródłowymi, ze względu na ciągnące się po obu stronach rzeki wały przeciwpowodziowe, obecny obszar zalewowy został bardzo zawężony i osiąga maksymalnie szerokość 1 km. Na podstawie informacji zawartych na mapach zagrożenia powodziowego, opublikowanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (<http://mapy.isok.gov.pl/>) na omawianym terenie mpzp, w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego występuje średnie ryzyko wystąpienia powodzi i wynosi raz na 100 lat (Q 1%).

Zgodnie z aktualnym planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967), obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest na pograniczu jednolitych części wód powierzchniowych nr RW60001915699 – Obrzyca od Ciekącej do ujścia z jeziora Rudno oraz RW60001715694 - Kanał Obrzycki.

Wody podziemne

Gmina Trzebiechów na tle podziału hydrogeologicznego usytuowana jest w obrębie regionu wielkopolskiego. Poziom wodonośny występuje w czwartorzędowych piaskach i piaskach ze żwirami na głębokości około kilku do kilkudziesięciu metrów. Piętro to zbudowane jest z piasków, żwirów, mułków i glin zwałowych o zróżnicowanej miąższości. W jego obrębie na terenie gminy wydziela się dwa wodonośne poziomy użytkowe: jeden związany z doliną Odry, a drugi związany z obszarem wysoczyzny (Pojezierze Lubuskie). W dolinie Odry poziom wodonośny występuje w ob-

rębie serii plejstoceńskich piasków i żwirów, których miąższość nie przekracza 40 m. Poziom wodonośny związany z obszarem wysoczyzny występuje w piaszczysto żwirowych osadach wodnolodowcowych zlodowacenia środkowopolskiego i północnopolskiego.

Zgodnie z aktualnym planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967), obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w obrębie jednolitych części wód podziemnych nr PLGW600069 (w podziale na 161 obszarów pod nr PLGW631071).

Obszar gminy leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 150 Pradolina Warszawa – Berlin (Koło - Odra). Jest to zbiornik czwartorzędowy porowy o zasobach 456 tys. m³ / d. Średnia głębokość zbiornika wynosi 25-35 m. Ze względu na narażenie zanieczyszczeniami antropogenicznymi i intensywną wymianę wód infiltracyjnych z podziemnymi, Pradolina Warszawsko Berlińska stanowi obszar najwyższej ochrony, gdzie czas przenikania zanieczyszczeń określa się na 25 lat. Strefy ochrony GZWP pokrywają się z całym obszarem gminy. Wydzielamy na tym terenie obszary najwyższej ochrony (ONO), wyznaczone na podstawie oceny potencjalnego zagrożenia wód w GZWP, oraz obszary wysokiej ochrony (OWO). Ponadto na terenie gminy znajdują się liczne ujęcia wody pitnej, które posiadają strefy ochronne ujęcia wody.

Klimat lokalny

Gmina Trzebiechów położona jest w granicach Lubuskiego Regionu Klimatycznego. Według regionalizacji klimatycznej Polski W. Okołowicza, omawiany obszar znajduje się w regionie klimatycznym śląsko – wielkopolskim. Według Prawdzica i Koźmińskiego, obszar gminy położony jest w krainie X – Pas pradolin południowych - część wschodnia.

Obszar Polski, w tym teren objęty opracowaniem, znajduje się na pograniczu klimatów: oceanicznego z masami powietrza polarno-morskimi i kontynentalnego. Charakterystyczną cechą jest przejściowość, wyrażająca się częstą zmianą stanów pogodowych i występowaniem sześciu pór roku.

Obszar gminy należy do najcieplejszych w Polsce i charakteryzuje się przewagą wpływów oceanicznych, mniejszymi od przeciętnych amplitudami temperatur, wczesną wiosną, długim ciepłym latem, łagodną i krótką zimą oraz malejącymi opadami w kierunku centrum kraju. Średnia temperatura roczna wynosi 8,5° C; stycznia (-0,8° C), a lipca 18,5° C. Liczba dni z przeciętną temperaturą dobową poniżej 0° C wynosi 11. Izoamplitudy roczne kształtują się na poziomie 19 – 20° C. Lato przeciętnie trwa około 100 dni co powoduje, że jest najdłuższe w Polsce, natomiast zima około 60 dni i jest to jeden z najkrótszych okresów trwania zimy w kraju. Suma rocznego opadu wynosi 500 – 550 mm, w tym półrocza chłodnego (listopad – kwiecień) około 200 mm. Opady półrocza ciepłego (maj – październik) osiągają 320 mm. Pierwszy śnieg pojawia się około połowy listopada, a ostatni na przełomie marca i kwietnia. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez 50 – 60 dni. Jej grubość waha się w przedziale 5 – 15 cm. Okres występowania pokrywy śnieżnej przerywany jest częstymi odwilżami. W tym czasie opad zimowy stanowi deszcz. Średnia liczba dni pogodnych w roku wynosi 62, a pochmurnych 108 i jest jedną z najmniejszych w Polsce. Usłonecznienie przekracza w roku 1500 godzin, natomiast miesiącem o największym usłonecznieniu jest maj – 224 godziny. Najczęstsze wiatry wieją z kierunków: zachodniego, południowo – zachodniego oraz południowego. Stanowią 48,3% częstotliwości wiatru. Ich średnia prędkość oscyluje w granicach 3 m/s. Okres wegetacyjny jest najdłuższy w Polsce i trwa ponad 225 dni. Początek robót polnych przypada na drugą dekadę marca. Reasumując warunki klimatyczne panujące na terenie gminy są bardzo korzystne. Szczególnie sprzyjają rozwojowi rolnictwa i turystyki oraz pozwalają na osiągnięcie wyższego komfortu osiedlania się.

Gleby

Dominującymi typami gleb w gminie Trzebiechów są mady. W części północnej przeważają gleby bielcowe o niskiej żyzności, w większości zalesione. W północnej części gminy występują również gleby wytworzone z piasków wydmywych o najniższej żyzności. W strefie moren występuje glina. Gliniaste rezydwa zgromadziły się w kotlinowych obniżeniach. Wytworzyły się tam gleby brunatne o większej żyzności. W nieckach i obniżeniach dolinnych występują gleby organiczno – mineralne oraz organiczne, głównie o typach murszowych, murszowatych i torfowych. Wyróżnia się tu typy gleb: mady rzeczne, mady piaszczyste: lekkie, średnie i ciężkie, piaski rzeczne, gleby

bagienne, gleby mułowo – bagienne, gleby biellicowe piaszkowe wykształcone z piasków luźnych, słabo gliniastych i gliniastych, gleby biellicowe wytworzone z gliny zwałowej oraz z piasków naglonych i niałowych: lekkie i średnie.

Na terenie gminy stwierdzono bardzo duży udział gleb kwaśnych (45,5 %) i bardzo kwaśnych (42,7 %), co świadczy między innymi o niskiej kulturze rolnej. Zasobność gleby w magnez jest dobra, gdyż 43,2 % gruntów ma zasobność wysoką, a niską 28,9 %.

Słabą żyzność tutejszych gleb potwierdza klasyfikacja jakości gruntów według klas bonitacyjnych. Jakość gruntów ornych w gminie mieści się między III a VI klasą bonitacyjną, przy czym największy udział mają grunty klasy IV (ok. 47% ich ogólnej powierzchni gruntów ornych), w dalszej kolejności są grunty klasy V (ok. 23% powierzchni), klasy III (ok. 20%) i klasy VI (ok. 11%).

Gleby o najwyższym wskaźniku bonitacji występują w obrębach: Mieszkowo, Podlegórz, Radowice i Swarzynice, zaś o wskaźniku najniższym w obrębach Ostrzyce i Borek.

Świat przyrody

Szata roślinna

Zgodnie z regionalizacją geobotaniczną M. Matuszkiewicza (2008) teren gminy Trzebiechów znajduje się w Podprowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, w dziale Brandenbursko-Wielkopolski, w Krainie Połuniowowielkopolsko – Łużyckiej, w Podkrajnie Łużyckiej, w Okręg Kottlin Środkowej Odry.

Potencjalna roślinność na omawianym obszarze uzależniona jest od morfologii terenu i budowy geologicznej. W dolinie Odry jest to nadrzeczny łąg jesionowo - wiązowy, w dolinie Obrzycy niżowy łąg jesionowo - olszowy, na terenach wysoczyznowych i teras zalewowych wyższych i nadzalewowych bory sosnowe i sosnowo dębowe o charakterze kontynentalnym i suboceanicznym. W gminie Trzebiechów lasy zajmują 25,8% powierzchni.

W dolinie Odry występuje nadrzeczny łąg jesionowo – wiązowy, w dolinie Obrzycy niżowy łąg jesionowo – olszowy, na terenach wysoczyznowych i teras zalewowych wyższych i nadzalewowych bory sosnowe i sosnowo dębowe o charakterze kontynentalnym i suboceanicznym. Lasy łągowe to zbiorowiska leśne, występujące nad rzekami i potokami, w zasięgu wód powodziowych, które podczas zalewu nanoszą i osadzają żyzny muł. W drzewostanie łągów występują m.in.: olśza, topola, wierzba, wiąz, jesion, dąb. Lasy te narażone są na wyniszczenia spowodowane m. in. pracami związanymi z regulacją koryt rzecznych oraz melioracjami wodnymi.

Bory mieszane sosnowo – dębowe i sosnowe to zbiorowiska leśne należące do klasy Vaccinio-Piceetea, rzędu Piceetalia excelsae i związku Dicrano-Pinion. W Polsce wyróżnia się dwa zespoły – kontynentalny bór mieszany Quercu roboris-Pinetum i subborealny bór mieszany Serratulo-Pinetum. Drzewostan kontynentalnego boru mieszanego składa się zwykle z sosny i dębu szypułkowego (rzadziej szypułkowego) z domieszką brzozy brodawkowatej, graba i osiki. W subborealnym borze mieszanym, zwłaszcza na obszarze północno-wschodniej Polski ważnym komponentem drzewostanu jest świerk.

Na północ od miejscowości Podlegórz położony jest kompleks leśny porastający tereny źródłiskowe o bardzo urozmaiconej rzeźbie terenu, z fragmentami interesujących lasów bukowych oraz ze stanowiskami wielu gatunków roślin zielnych i grzybów.

Z uwagi na regulacje rzek i melioracje terenów nadrzecznych oraz rozwój gospodarki rolnej na obszarze opracowania wymienione siedliska występują w ograniczonym zakresie i są często zmienione. W obrębie doliny rzecznej obserwujemy strefowanie występowania poszczególnych typów siedlisk. Na wilgotnych i mokrych łachach koryta rzeki, odślanianych jedynie w czasie najniższego stanu wód, pojawiają się efemeryczne zbiorowiska roślinności z klasy Isoeto – Nanojuncetea z licznym udziałem roślin sitowatych i ciborowatych. Następnym pasem roślinności, na obszarach dłużej pozostających poza zasięgiem zalewu, tworzą zbiorowiska z klasy Bidentetea, z przewagą uczepów i rdestów. Miejscami występują tutaj zwarte łąki rzepichy ziemnowodnej. Kolejną, licząc od brzegu rzeki strefą roślinności są zbiorowiska szuwarowe z klasy Phragmitetea, które zachowały się już tylko na obrzeżach starorzeczy. Tworzą je głównie wysokie turzyce, manna mielec, trzcina i tatarak. Spośród innych gatunków występują tutaj między innymi: żabieniec babka wodna, skrzyp bagienny, łączeń baldaszkowaty, ponikło błotne i inne. Zbiorowiska te sąsiadują przetrzennie z rozpowszechnionymi na międzywalu, szczególnie w rejonie ujścia rzeki Obrzycy, zaro-

śłami wierzbowymi tworzonymi głównie przez wiklinę oraz wierzbę kruchą. Resztki pierwotnych łągów wierzbowo – topolowych zachowały się tylko w kilku miejscach w postaci niewielkich zadrzewień lub pojedynczych wierzb oraz topól. Na licznych w dolinie Odry starorzeczach masowo występują: grażel żółty, grzybień biały, żabiściek oraz liczne gatunki rdestnic.

Na terenach leżących poza wałami, nie objętymi zalewami, miejsce naturalnych zbiorowisk oczeretowych i lasów łągowych zajęły umiarkowanie wilgotne łąki z klasy Molinio – Arrhenatheretea z dominacją traw. Spośród rzadszych gatunków roślin występują storczyki szerokolistne.

Na północ od miejscowości Podlegórz położony jest kompleks leśny porastający tereny źródłiskowe o bardzo urozmaiconej rzeźbie terenu, z fragmentami interesujących lasów bukowych oraz ze stanowiskami wielu gatunków roślin zielnych i grzybów.

Wzdłuż północnej krawędzi pradoliny rozciąga się pas wyniesień o cieplej, południowej wystawie. Wyniesienia te porastają kserotermiczne murawy, szczególnie dobrze wykształcone na odcinku pomiędzy Radowicami a Podlegórzem. Spośród rzadkich gatunków roślin występują tu między innymi: szafirek miękkolistny, mikołajek, płaskolistny, czyściec prosty i inne.

Świat zwierzęcy

Położenie w dolinie rzek: Odry i Obrzycy stwarza dogodne warunki gniazdowania dla wielu rzadkich i ginących gatunków ptaków. Na starorzeczach na południe od Swarzynic i Głębokiego gniazdują: wodnik i błotniak stawowy. Do ptaków prawdopodobnie łągowych należą: płaskonos, cyranka i krakwa. W zaroślach wierzbowych i łągach stwierdzono występowanie: strumieniówki, dziwoni i remizy. Zadrzewienia są także miejscem gniazdowania licznych ptaków drapieżnych: myszołowa, jastrzębia, kani rudej i czarnej.

Pradolina Odry stanowi ważny szlak wędrówkowy dla wielu gatunków ptaków, szczególnie wodnych i błotnych. Miejscem dogodnym dla zatrzymujących się stad kaczek, gęsi, traczy i siewek jest rejon ujścia Obrzycy. Starorzecza w dolinie Odry są również miejscem licznego występowania płazów, między innymi gatunków rzadkich takich jak: rzekotka czy kumak nizinny.

Umiarkowanie wilgotne łąki, leżące poza wałami rzeki Odry, stanowią miejsce gniazdowania wielu rzadkich gatunków ptaków. Stosunkowo liczne, szczególnie w okolicach Głuchowa są: czajka i kszuk. Pojedynczo spotyka się świerszczaka i derkacza. W okresie wędrówek zatrzymują się tutaj liczne stada czajek, żurawi oraz ptaków drapieżnych. W kompleksie leśnym na północ od Podlegórza stwierdzono gniazdowanie między innymi: siniaka, dzięcioła zielonego i muchołówki małej, a w niewielkim zbiorniku wodnym żółwia błotnego.

Różnorodność krajobrazów i ekosystemów powoduje, że miejscową faunę uzupełniają również popularne gatunki ryb, takie jak sum czy miętus oraz inne nie wymienionych wcześniej popularne gatunki: płazów, gadów i ptaków. Faunę ssaków reprezentują przedstawiciele następujących rzędów: owadożerne – między innymi: jeż, ryjówka, kret; zajęczaki – m.in.: królik, zając; gryzonie – m.in.: nornik, wiewiórka, bóbr; parzystokopytne – m.in.: sarna, dzik; drapieżne – m.in.: łasica, kuna, wydra, lis, borsuk.

Spośród form ochrony przyrody wyszczególnionych w ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.) na terenie gminy Trzebiechów występują: rezerwat przyrody, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne, pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej oraz ochrona gatunkowa roślin i zwierząt. Ponadto na terenie gminy znajdują się obszary: Natura 2000 – obszary ptasie Dolina Środkowej Odry (PLB080004) oraz Natura 2000 – obszary siedliskowe Kargowskie Zakola Odry (PLH080012). Tereny gminy w pobliżu rzeki Odry wchodzi w skład obszaru węzłowego 17M Dolina Środkowej Odry o znaczeniu międzynarodowym. Według krajowej sieci ekologicznej na obszarze gminy Trzebiechów znajdują się dwa korytarze ekologiczne o znaczeniu: międzynarodowym: Lubuski Odry i krajowym Zbąszyński Obry.

W odniesieniu do obszaru objętego niniejszym opracowaniem, zgodnie z dostępnymi materiałami poruszającymi problematykę świata przyrody gminy Trzebiechów, nie stwierdza się form ochrony przyrody wyszczególnionych w ustawie o ochronie przyrody. Nie rozpoznaje się również stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Omawiany teren zlokalizowany w obrębie Swarzynice to głównie grunty wykorzystywane rolniczo, otoczone lasami. Spodziewać się tu można zespołów roślin związanych z ekosystemem rolnym (agrocenozą), charakteryzującym się ujednoczeniem struktury gatunkowej roślin oraz występowanie chwastów konkurujących z roślinami uprawnymi. Spośród występujących na przedmiotowym terenie zwierząt, spodziewać się można

przede wszystkim obecności ptaków i małych ssaków związanych z rolniczym i leśnym zagospodarowaniem.

2.2 Stan oraz tendencje przeobrażeń środowiska przyrodniczego

Informacje o problemach środowiska istotnych z punktu widzenia projektu mpzp

Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, to:

- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych wynikające z niedostatecznego skanalizowania obszaru i nadmiernego zużycia środków chemicznych w rolnictwie;
- emisja zanieczyszczeń atmosferycznych ze źródeł punktowych napływająca z terenów przyległych (użytkowanie instalacji grzewczych o niskiej sprawności opartych o paliwa stałe) oraz transportu.

Powietrze atmosferyczne

Zanieczyszczenie powietrza to gazy oraz aerozole (cząstki stałe i ciekłe unoszące się w powietrzu), które zmieniają jego naturalny skład. Mogą one być szkodliwe dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin, a także niekorzystnie wpływać na glebę, wody i inne elementy środowiska przyrodniczego.

Wyróżnia się trzy główne grupy zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Należą do nich źródła komunalno-bytowe, transport drogowy oraz przemysł.

Źródła komunalno-bytowe, w głównej mierze odpowiedzialne są za podwyższone stężenia zanieczyszczeń, szczególnie pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu i dwutlenku siarki, w sezonie zimowym. Stosowanie w lokalnych kotłowniach i domowych piecach grzewczych niskosprawnych urządzeń i instalacji kotłowych, ich zły stan techniczny i nieprawidłowa eksploatacja oraz spalanie złej jakości paliw (zasiarczonych, zapozielonych i niskokalorycznych węgli, mułów węglowych, a także wszelkich odpadów z gospodarstw domowych), są głównym powodem tzw. niskiej emisji. Duża ilość źródeł wprowadzających zanieczyszczenia z kominów o niewielkiej wysokości sprawia, że zjawisko to jest bardzo uciążliwe, gdyż zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca powstawania, a są to najczęściej obszary o zwartej zabudowie mieszkaniowej.

Transport drogowy wpływa na całoroczny poziom tlenków azotu w powietrzu oraz podwyższony poziom pyłu zawieszonego PM10 i benzenu. Duże zanieczyszczenie powietrza występuje na skrzyżowaniach głównych ulic i dróg, przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu biegnących przez obszary o zwartej zabudowie. Przyczyną nadmiernej emisji zanieczyszczeń ze środków transportu jest przede wszystkim zły stan techniczny pojazdów, ich nieprawidłowa eksploatacja, przestoje w ruchu spowodowane złą organizacją ruchu i zbyt małą przepustowością dróg.

Przemysłowe źródła zanieczyszczeń wprowadzają do atmosfery różnego rodzaju substancje. Z energetyką związane są głównie emisje szkodliwych gazów i pyłów, takich jak pyły zawieszone, tlenki siarki i azotu. Przemysł chemiczny i hutnictwo mogą być źródłem różnych szkodliwych gazów oraz pyłów zawierających metale ciężkie i inne substancje. Rodzaj oraz ilość wprowadzanych do środowiska zanieczyszczeń związany jest z rodzajem przemysłu oraz z zastosowaną technologią produkcji w danym zakładzie.

Wśród źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza należy wymienić również emisje pochodzące m.in. z zakładów wydobywczych i przerobczych surowców skalnych, prac budowlanych, eksploatacji dróg, prowadzenia działalności produkcyjnej, prowadzenie działalności usługowej, eksploatacji kanalizacji ściekowej, spalania odpadów, przeladunku i przetwarzania odpadów oraz składowisk odpadów, działalności związanej z rolnictwem. Działalności te mogą być przyczyną uciążliwości przede wszystkim ze względu na niezorganizowaną emisję pyłu oraz substancji uciążliwych zapachowo.

Na stopień zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego gminy Trzebiechów mają wpływ emisje zanieczyszczeń z obiektów przemysłowych zlokalizowanych na terenie gminy. Nie bez zna-

czenia, szczególnie w sezonie grzewczym, są też emisje zanieczyszczeń energetycznych z kotłowni lokalnych i palenisk domowych. Wszystkie te kotłownie opalane są paliwem stałym, nie posiadają urządzeń oczyszczających spaliny. Oprócz tego źródłem emisji jest transport samochodowy, a także emisja transgraniczna, spoza terenu gminy.

Podstawy prawne oceny jakości powietrza

Oceny jakości powietrza na terytorium kraju dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin. Podstawę oceny jakości powietrza stanowi określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu - poziomy substancji w powietrzu: dopuszczalne, docelowe, celów długoterminowych oraz alarmowe. Ocenę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi wykonano dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, ozonu, benzenu, pyłu zawieszonego PM10, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w pyłe PM10 oraz pyłu zawieszonego PM2.5. Na terenie województwa lubuskiego badania i pomiary jakości powietrza atmosferycznego prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska z siedzibą w Zielonej Górze.

Oceny jakości powietrza na terytorium kraju dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi (z podziałem na ochronę zdrowia dla uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej) oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin. Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje: dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, benzen C₆H₆, ołów Pb, arsen As, nikiel Ni, kadm Cd, benzo(a)piren B(a)P, pyły PM10 i PM2.5, ozon O₃, tlenek węgla CO. W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględnia się: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃.

Oceny i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Podział kraju na strefy został wprowadzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Według tego podziału, omawiany obszar znajduje się w strefie lubuskiej. Obecnie obowiązuje podział, według którego strefę stanowi: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy, miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy, pozostały obszar województwa. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z następujących klas: A (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych), B (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji), C (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe), D1 (jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego), D2 (jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego).

Na podstawie klasyfikacji stref województwa lubuskiego za rok 2016 według kryteriów ochrony zdrowia, strefa lubuska, pod względem poziomów dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, arsenu, kadmu, niklu i ołowiu kwalifikuje się do klasy A, w której nie stwierdza się przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń i zaleca się utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie. W przypadku pyłu zawieszonego PM₁₀ (zarówno średniorocznego jak i 24 godzinnego) i ozonu, strefa lubuska kwalifikuje się do strefy C. Dodatkowo, w przypadku ozonu wg poziomu celu długoterminowego, strefa lubuska zakwalifikowana została do strefy D2.

Zaliczenie strefy o dużym obszarze do klasy C oznacza, że jakość powietrza na terenie strefy nie spełniła określonych kryteriów także wówczas, gdy jakość ta jest generalnie dobra na obszarze całej strefy, z wyjątkiem wydzielonych terenów o ograniczonym zasięgu. Nie oznacza to konieczności prowadzenia intensywnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza na obszarze całej strefy. Oznacza natomiast potrzebę podjęcia odpowiednich działań w odniesieniu do wybranych obszarów w strefie (zwykle o ograniczonym zasięgu) w tym opracowanie Programu ochrony powietrza dla danego zanieczyszczenia i obszaru.

Ponadto w ocenie rocznej dotyczącej pyłu PM_{2,5} uwzględnia się dodatkowe kryterium, zawarte w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu - Poziom dopuszczalny określony dla fazy II, równy 20 µg/m³, z terminem osiągnięcia do 1 stycznia 2020 r. (stosując nazewnictwo A1 oraz C1). Jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonalności technicznej. Przekroczenia średniorocznych dopuszczalnych stężeń pyłu PM_{2.5} fazy II za 2016 rok (klasa C1) stwierdzono na terenie strefy lubuskiej w miejscowości Żary.

Według kryteriów ochrony roślin, strefa lubuska w zakresie tlenków siarki, tlenków azotu oraz ozonu (wg poziomu docelowego) zakwalifikowana została do strefy A. W przypadku ozonu wg poziomu celu długoterminowego, strefa dolnośląska zakwalifikowana została do strefy D2.

Źródłem zanieczyszczeń atmosferycznych na opisywanym terenie są emisje pochodzące ze spalania paliw do celów grzewczych, które napływają z okolicznych terenów zabudowanych. Istotny wpływ mogą mieć również zanieczyszczenia pochodzące z dróg i linii kolejowych. Ponadto poziom zanieczyszczenia uzależniony jest w dużym stopniu od napływu zanieczyszczeń z dużych zakładów energetycznych i przemysłowych zlokalizowanych zarówno na terenie kraju, jak i poza jego granicami. Zanieczyszczenia, emitowane z wysokich kominów, są przenoszone z masami powietrza na duże odległości i rozpraszane na znacznym obszarze, przyczyniając się do wzrostu zanieczyszczeń w rejonach oddalonych od źródeł emisji. Mimo to, należy przypuszczać, że jakość powietrza omawianego obszaru będzie lepsza w porównaniu z terenami zabudowanymi o dużej koncentracji. Na stan powietrza pozytywny wpływ mają okoliczne lasy, które odpowiedzialne są za pochłanianie dwutlenku węgla i produkcję czystego tlenu.

Klimat akustyczny

Standardy jakości klimatu akustycznego zależą od funkcji i przeznaczenia terenu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Tabela 1). Na omawianym terenie w obrębie Swarzynic nie stwierdza się terenów chronionych przed hałasem.

Klimat akustyczny gminy w największym stopniu kształtują źródła komunikacyjne, głównie trasy ruchu samochodowego. Oddziaływanie hałasów instalacyjnych (przemysłowych) ma znaczenie lokalne i jest ściśle nadzorowane przez służby ochrony środowiska. Oddziaływanie akustyczne zakładów przemysłowych ma zazwyczaj charakter lokalny i ogranicza się do terenów chronionych położonych w ich sąsiedztwie.

Tab. 1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie energetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

rodzaj terenu	dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	drogi lub linie kolejowe ¹⁾		pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Strefa ochronna „A” uzdrowiska Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno-rodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielo-rodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45

Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	70	65	55	45
---	----	----	----	----

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys. mieszkańców, można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Na terenie objętym niniejszym opracowaniem nie były wykonywane badania klimatu akustycznego. Za emisję hałasu odpowiedzialny jest ruch samochodowy odbywający się drogami, głównie drogą wojewódzką nr 278, która przebiega przez Trzebiechów. Ponadto nie identyfikuje się tu emitorów hałasu kolejowego, lotniczego i przemysłowego.

Jakość wód powierzchniowych

Na stan wód wpływają przede wszystkim punktowe źródła zanieczyszczeń, a więc wprowadzanie do wód nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych. Istotną przyczyną zanieczyszczeń jest występowanie obszarów nieskanalizowanych, z których do wód w sposób niekontrolowany mogą przedostawać się ścieki komunalne. Źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są również miejscowości o nieuporządkowanej gospodarce wodno-ściekowej, gdzie stosunek długości sieci wodociągowej do kanalizacyjnej jest niekorzystny. Ponadto na jakość wód wpływają zanieczyszczenia obszarowe pochodzenia rolniczego, będące wynikiem nieprawidłowo prowadzonej gospodarki na obszarach użytkowanych rolniczo, a także działalność przemysłowa.

Podstawowym aktem prawnym określającym zasady gospodarowania zasobami wodnymi jest Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 roku wraz ze szczegółowymi przepisami wykonawczymi, tj. rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych oraz rozporządzeniem z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Badania jakości wód prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze. Prowadzi się je w ramach monitoringu środowiska, na który składają się monitoring diagnostyczny, operacyjny i badawczy. Ocena stanu jakości wód powierzchniowych obejmuje: klasyfikację stanu ekologicznego (dotyczy wód naturalnych), klasyfikację stanu chemicznego, ocenę stanu wód, klasyfikację potencjału ekologicznego (dotyczy wód silnie zmienionych i sztucznych), oceny spełniania wymagań jakościowych wód powierzchniowych związanych z ich użytkowaniem wynikającym z warunków korzystania z wód regionu wodnego (ocena przydatności wód do określonych celów – np. do bytowania ryb w warunkach naturalnych lub ocena zagrożenia – dotyczy to wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych).

Zgodnie z aktualnym planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967), obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest na pograniczu jednolitych części wód powierzchniowych nr RW60001915699 – Obrzyca od Ciekącej do ujścia z jeziora Rudno oraz RW60001715694 - Kanał Obrzycki.

Jednolita część wód nr RW60001915699 – Obrzyca od Ciekącej do ujścia z jeziora Rudno, naturalna CW, monitorowana. Aktualny stan JCWP został oceniony jako zły. Celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego do 2027 roku, jednocześnie oceniono ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jako zagrożone. Wskazuje się, że w zlewni JCWP występuje presja niska emisja. W programie działań zaplanowano weryfikację programu ochrony środowiska dla gminy, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu, co możliwe będzie do osiągnięcia do 2027 roku.

W ocenie wykonanej przez WIOŚ w Zielonej Górze w cyklu wodnym 2010-2015 stan ekologiczny JCWP nr RW60001915699 – Obrzyca od Ciekącej do ujścia z jeziora Rudno został oceniony jako umiarkowany, a stan chemiczny jako dobry (w skali czterostopniowej: dobry i powyżej dobrego, umiarkowany, słaby i zły). Ogólny stan wody został oceniony jako zły. W klasyfikacji elementów biologicznych rzeka uzyskała III klasę (w skali pięciostopniowej), w klasyfikacji elementów

hydromorfologicznych klasę I (skala dwustopniowa: I i II) a fizykochemicznych PPD oraz II (skala trójstopniowa: I, II i PPD – poniżej stanu dobrego).

Jednolita część wód powierzchniowych RW60001715694 - Kanał Obrzycki, silnie zmieniona CW, monitorowana. Aktualny stan JCWP został oceniony jako zły. Celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego do 2015 roku, jednocześnie oceniono ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jako niezagrażone.

Zgodnie z opracowaniem WIOŚ w Zielonej Górze w cyklu wodnym 2010-2015, potencjał ekologiczny JCWP nr RW60001715694 - Kanał Obrzycki został oceniony jako dobry (w skali czterostopniowej: dobry i powyżej dobrego, umiarkowany, słaby i zły). W klasyfikacji elementów biologicznych rzeka uzyskała II klasę (w skali pięciostopniowej), w klasyfikacji elementów hydromorfologicznych klasę I (skala dwustopniowa: I i II) a fizykochemicznych II (skala trójstopniowa: I, II i PPD – poniżej stanu dobrego).

Jakość wód podziemnych

Zagrożenia wód podziemnych wynikają z ich kontaktu z powierzchnią ziemi, wodami glebowymi, wodami powierzchniowymi oraz opadami atmosferycznymi. W miejscach, gdzie brak jest izolacji poziomu wodonośnego lub izolacja jest niepełna następuje szybka wymiana wody, a tym samym przemieszczanie się zanieczyszczeń. Źródłem zagrożeń jakości wód podziemnych, podobnie jak wód powierzchniowych, są zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego oraz nieczystości przedostające się z obszarów nieskanalizowanych.

Badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze oraz Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w ramach monitoringu diagnostycznego oraz monitoringu operacyjnego (obejmującego wody o statusie zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego oraz zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych). Obecnie ocenę jakości wód podziemnych wykonuje się na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych.

Zgodnie z aktualnym planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967), obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w obrębie jednolitych części wód podziemnych nr PLGW600069 (w podziale na 161 obszarów pod nr PLGW631071).

Dla JCWPd nr PLGW600069 (w podziale na 161 obszarów pod nr PLGW631071) badania jakości wykonywane były w roku 2010 i 2012, gdzie wody osiągnęły stan chemiczny, ilościowy i ogólny dobry (źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl>, <http://epsh.pgi.gov.pl>).

Zgodnie z aktualnym planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967) w przedmiotowej jednolitej części wód podziemnych nr PLGW600069 stan chemiczny, ilościowy i ogólny oceniony został jako dobry. Celem środowiskowym jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego, jednocześnie ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych ocenione zostało jako niezagrażone.

2.3. Tendencje zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektu mpzp

W przypadku odstąpienia od realizacji sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, będącego przedmiotem niniejszej prognozy, obowiązywać będzie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebiechów. W dokumencie tym omawiany teren przeznaczony jest głównie pod zabudowę aktywności gospodarczej. Poszczególne działki mogą zostać zabudowane na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, co może skutkować wprowadzeniem niepożądanych funkcji lub chaotycznym zagospodarowaniem terenu. Ponadto dalszy rozwój zabudowy skutkować będzie zmianami w środowisku, np. zniszczeniem pokrywy glebowej i roślinnej, przeobrażeniem w rzeźbie terenu. Wszelkie oddziaływania, przekształcenia i zmiany, zarówno pozytywne, jak i negatywne będą związane z ww. zagospodarowaniem.

Całkowite zaniechanie realizacji ustaleń MPZP spowoduje utrzymanie istniejącego stanu środowiska. W chwili obecnej nie podlega ono większym przekształceniom. Teren w dalszym ciągu

pełnić będzie funkcje rolnicze i leśne. Zachowanie funkcji rolnej i leśnej spowoduje utrzymanie jakości środowiska w dotychczasowym stanie. Zachowaniu ulegnie pokrywa glebowa.

3. Analiza ustaleń projektu mpzp i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi

Istniejąca przestrzeń zostanie na nowo zagospodarowana i przeznaczona pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (P). Wyznacza się również tereny dróg publicznych klasy klasy dojazdowej (KD-D).

W omawianym dokumencie obowiązywać będą ogólne i szczegółowe ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania środowiska i krajobrazu oraz ochrony przyrody oraz inne, mniej istotne z punktu widzenia ochrony środowiska ustalenia: ograniczenia wysokości zabudowy, konieczność zachowania warunków wynikających z położenia obszaru objętego planem w całości w granicach udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 150 Pradolina Warszawa – Berlin (Koło – Odra) i zastosowania rozwiązań technicznych i technologicznych nie powodujących zagrożeń dla środowiska wodnego i mogących doprowadzić do skażenia wód podziemnych, a także obowiązek tymczasowego gromadzenia w pojemnikach odpadów komunalnych powstałych jedynie na terenie.

Projekt mpzp przewiduje rozbudowę istniejącego uzbrojenia terenu. W celu zaopatrzenia w wodę ustala się zaopatrzenie z sieci wodociągowej lub indywidualnie, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W zakresie odprowadzania ścieków komunalnych ustala się ich odprowadzenie do oczyszczalni ścieków poprzez budowę i rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej, a do czasu jej powstania odprowadzenie ma odbywać się do bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe z wywożeniem do oczyszczalni ścieków lub do indywidualnych oczyszczalni ścieków. W przypadku ścieków przemysłowych, ich odprowadzenie ma odbywać się w sposób nie powodujący zanieczyszczenia wód powierzchniowych, podziemnych oraz gruntu, poprzez odprowadzenie do kanalizacji sanitarnej, a w przypadku jej braku do czasu jej powstania, poprzez odprowadzenie do bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe lub do indywidualnych oczyszczalni ścieków.

Odprowadzenie wód opadowych i roztopowych w granicach własnej działki poprzez infiltrację powierzchniową i podziemną do gruntu, poprzez stosowanie systemów rozsączających, zbiorników odparowujących i retencyjnych, studni chłonnych, odprowadzanie do rowów i kanałów. Ustala się również odprowadzenie ww. wód poprzez budowę kanalizacji deszczowej związanej z systemem cieków wodnych powierzchniowych z możliwością zarządzania przepływami poprzez retencję terenową, gruntową lub zbiornikową. W przypadku wód opadowych i roztopowych narażonych na zanieczyszczenie, należy uwzględnić realizację urządzeń zapewniających ich odpowiednie podczyszczanie.

Gospodarka odpadami zgodnie na zasadach określonych przepisami odrębnymi. Ponadto obowiązuje tymczasowe gromadzenie w pojemnikach odpadów komunalnych powstałych jedynie na terenie.

Projekt planu przewiduje zaopatrzenie w energię i ciepło z sieci energetycznej i ciepłowniczej lub z indywidualnych źródeł energii i ciepła zasilanych paliwami, na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Dopuszczono również stosowanie instalacji energii odnawialnej pozyskiwanej z urządzeń o mocy cieplnej nieprzekraczającej 100kW lub mocy elektrycznej nie większej niż 40 kW. Projekt planu nie dopuszcza instalacji odnawialnych źródeł energii wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, wykorzystujących energię wiatru oraz wytwarzania biogazu rolniczego.

W celu ochrony gruntu wprowadza się wskaźniki i ograniczenia w powierzchni zabudowy oraz określa się minimalne wartości powierzchni biologicznie czynnych.

W projekcie planu ustala się przestrzeń przewidzianą na urządzenie powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych na terenach zainwestowanych. Pozostawienie tej powierzchni jest istotne ze względu na potrzeby retencji wód opadowych i roztopowych przez podłoże. Ponadto jest to przestrzeń mogąca być zagospodarowana zielenią.

Projekt planu został sporządzony zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych nie ma większych przeszkód dla wprowadzania nowego za-

gospodarowania na przedmiotowym terenie. Morfologia terenu oraz podłoże geologiczne sprzyjają posadawianiu obiektów inżynierskich. Środowisko cechuje się poprawnym stanem, jest odporne na degradację i zachowuje zdolność do regeneracji. Projekt planu zgodny jest z polityką przestrzenną nakreśloną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebiechów”.

4. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp na środowisko

4.1. Wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp na poszczególne elementy środowiska

W niniejszym rozdziale dokonano analizy wpływu realizacji projektu mpzp na zasoby naturalne rozumiane jako poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i kulturowego. Według definicji zamieszczonej w Encyklopedii PWN (encyklopedia.pwn.pl), zasoby naturalne to „twory organiczne (rośliny, zwierzęta, ekosystemy) i nieorganiczne (atmosfera, wody, minerały), wykorzystywane przez człowieka w procesie produkcji i konsumpcji”.

Oddziaływanie na świat przyrody i bioróżnorodność

Planowane użytkowanie terenu polegać będzie na przekształceniu jeszcze niezainwestowanych działek w zurbanizowane. Pociągnie to za sobą nieodwracalne zmiany w strukturze gatunkowej roślin, możliwe jest zniszczenie części zieleni spontanicznie porastającej tereny nieużytkowane. Ponadto w wyniku realizacji zainwestowania może ulec zubożeniu agrocenoza występująca na przeważającym obszarze. Usunięte mogą być także występujące tu drzewa i krzewy. Poziom zróżnicowania biologicznego ulegnie nieznacznemu spadkowi. W ich miejscu pojawi się zabudowa składów i magazynów oraz dróg.

Na objętym opracowaniem projekcie obowiązywać będą zapisy mówiące o utworzeniu powierzchni terenów biologicznie czynnych, na których może pojawiać się zieleń. Zieleń ta jednak prawdopodobnie charakteryzować się będzie niewielkimi wartościami przyrodniczymi i będzie pełnić jedynie funkcje ozdobne. Kształtowanie terenów zieleni na terenach zabudowanych będzie zależać od decyzji podejmowanych przez właścicieli działek.

Oddziaływanie na gleby i powierzchnię ziemi

Realizacja postanowień planu spowoduje przekształcenie morfologii terenu na potrzeby wykopania fundamentów budynków oraz innych obiektów budowlanych. Pokrywa glebowa w miejscach sytuowania zabudowy zostanie zdjęta. W obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę planuje się budynki o maksymalnej wysokości dochodzącej do kilkudziesięciu metrów. Budynki nie będą wymagały wykonania głębokich wykopów, dzięki czemu przekształcenia rzeźby terenu nie będą duże, a charakter ukształtowania terenu zostanie zachowany. W przypadku zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów przekształcenia mogą obejmować znaczną powierzchnię.

Zwiększenie arealu terenów zabudowanych i utwardzonych w pewnym stopniu obniży zdolności retencyjne podłoża. Ze względu na zachowanie zdolności chłonnej gruntu wprowadzono obowiązek zachowania części terenów w postaci powierzchni biologicznie czynnej, na której możliwe będzie wprowadzenie zieleni. Wprowadza się również wskaźniki intensywności i powierzchni zabudowy.

Za niekorzystne z punktu widzenia środowiska uznaje się likwidację gruntów oraz ewentualne zanieczyszczenie gleby i wód gruntowych związane z transportem samochodowym i działalnością produkcyjną, składów i magazynów.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Na terenie objętym projektowanym mpzp przewiduje się wzniesienie budynków, które ogrzewane będą za pomocą sieci ciepłowniczej lub indywidualnych systemów grzewczych oraz pojawienie się obiektów produkcyjnych, magazynowych i usługowych, co może przyczynić się do

zwiększonego ruchu samochodowego. Powyższe jest równoznaczne z pojawieniem się nowych emitorów zanieczyszczeń atmosferycznych. W trosce o jakość atmosfery, ustalenia mpzp zakładają pozyskiwanie ciepła z sieci, jak i indywidualnie z paliw w rozumieniu przepisów odrębnych lub z instalacji odnawialnych źródeł energii.

Przy zastosowaniu zawartych w mpzp zaleceń uznaje się, że oddziaływanie nowych emitorów zanieczyszczeń nie powinno wpłynąć ujemnie na jakość powietrza atmosferycznego na omawianym obszarze i terenach przyległych, jednakże ostatecznie będzie zależęć to od decyzji podejmowanych przez właścicieli działek.

Oddziaływanie na klimat lokalny

W obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę przewiduje się przekształcenie warunków klimatu miejscowego w kierunku topoklimatu umiarkowanego, cechującego tereny zabudowane. Taki topoklimat charakteryzuje się bardziej zróżnicowanym przebiegiem temperatury i wilgotności względnej powietrza, zmniejszonymi prędkościami wiatru oraz zwiększonym zanieczyszczeniem powietrza w stosunku do terenów otwartych. Zabudowa terenu zmniejszy możliwości swobodnego przemieszczania się mas powietrza. W najbliższym sąsiedztwie budynków, terenów utwardzonych oraz terenów komunikacji spodziewać się będzie można wzrostu średnich temperatur oraz spadku wilgotności powietrza. Zakres zmian topoklimatu będzie uzależniony od charakteru zagospodarowania terenu, w szczególności wielkości powierzchni zabudowy, a także kubatury obiektów. Istotne znaczenie będzie miała wielkość powierzchni utwardzonych.

Zapisy mpzp nie wprowadzają szczególnych działań sprzyjających adaptacji do zmian klimatu, jednakże dopuszczenie pozyskiwania ciepła m.in. z sieci ciepłowniczej i z odnawialnych źródeł energii może wpłynąć na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń. Wprowadzenie terenów biologicznie czynnych, które mogą być wykorzystane do wprowadzenia zieleni, prawdopodobnie nie będzie miało istotnego wpływu na klimat.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Klimat akustyczny na terenie planu kształtowany będzie przez ruch samochodowy odbywający się istniejącymi jak i nowymi drogami. Przyszłe zagospodarowanie będzie generować większy niż dotychczas ruch, co może się przełożyć na pogłębienie emisji hałasu. Projektowane tereny obiektów produkcyjnych, magazynowych i usługowych mogą kształtować klimat akustyczny, jednakże ich wpływ zależny będzie od rodzaju prowadzonej działalności.

Dla ochrony klimatu akustycznego istotne znaczenie mają ustalenia ustawy Prawo ochrony środowiska, mówiące o tym, że uciążliwości związane z prowadzeniem działalności gospodarczej nie mogą wykroczać poza granice działki inwestora. W przypadku stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku na terenach zabudowy chronionej przed hałasem, konieczne będzie podjęcie działań ograniczających, np. budowę osłon zmniejszających emisję hałasu, ekranów akustycznych.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Na obszarze objętym planowanym zainwestowaniem przyjęto korzystne rozwiązania mające na celu ochronę stanu środowiska gruntowo-wodnego. Najkorzystniejszym przyjętym rozwiązaniem jest wyposażenie terenu w system kanalizacji sanitarnej. Sposób odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych z omawianych terenów gwarantują ustalenia planu.

Na terenie planu nie przewiduje się możliwości realizacji funkcji mogących w sposób szczególnie negatywny wpłynąć na jakość wód, np. składowisk odpadów. Nie sytuuje się również wielkich ferm hodowlanych i innych przedsięwzięć o dużej szkodliwości dla wód.

Wszelkie odpady komunalne oraz powstałe w wyniku działalności usługowej mają być gromadzone i usuwane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami obowiązującymi w gminie. Powyższe zapisy planu pozwolą zminimalizować ryzyko przedostania się zanieczyszczeń do wód z powstałych odpadów.

Ponadto zapisy planu wymuszają zastosowanie rozwiązań technicznych i technologicznych nie powodujących zagrożeń dla środowiska wodnego i mogących doprowadzić do skażenia wód podziemnych.

Uznaje się, że realizacja ustaleń zmiany planu umożliwi spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej i działu III ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo Wodne.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych

W projekcie mpzp przyjmuje się rozwiązania regulujące gospodarkę wodno-ściekową. Rozwiązania te należy uznać za skuteczne, możliwe do spełnienia i sprzyjające osiągnięciu wyznaczonych celów środowiskowych. Najkorzystniejszym przyjętym rozwiązaniem jest wyposażenie terenów w system kanalizacji i odprowadzanie zanieczyszczonych wód do oczyszczalni ścieków. Sposób odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych również gwarantują ustalenia planu.

Na omawianym terenie nie przewiduje się możliwości realizacji funkcji mogących w sposób szczególnie negatywny wpłynąć na jakość wód, np. składowisk odpadów. Nie sytuuje się również wielkich ferm hodowlanych i innych przedsięwzięć o dużej szkodliwości dla wód.

Wszelkie odpady komunalne oraz powstałe w wyniku działalności usługowej i produkcyjnej mają być gromadzone i usuwane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami obowiązującymi w gminie oraz przepisami odrębnymi. Powyższe zapisy pozwolą zminimalizować ryzyko przedostania się zanieczyszczeń do wód z powstałych odpadów.

Utrzymanie odpowiedniej jakości wód ma istotne znaczenie dla zachowania zasobów wód podziemnych, które stanowią źródło zaopatrzenia ludności w wodę pitną. Jednolite części wód przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia wyszczególnione są w art. 4 ust. 113 ustawy Prawo wodne. Spośród innych obszarów chronionych wymienionych w tym artykule wskazać należy formy ochrony przyrody, dla których prawidłowego funkcjonowania ważne znaczenie będzie mieć utrzymanie wód w jak najlepszym stanie.

Podsumowując uznaje się, że realizacja ustaleń mpzp umożliwi spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej i działu III ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo Wodne.

Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne

Realizacja ustaleń planu oznaczać będzie zmiany w krajobrazie. Istniejąca przestrzeń niezabudowana ulegnie przekształceniu w krajobraz zabudowy produkcyjnej i infrastruktury technicznej (drogi). W zakresie kształtowania krajobrazu oraz dla zachowania ładu przestrzennego istotne znaczenie mają ustalania dotyczące ukształtowania zabudowy, sposobu rozmieszczenia obiektów w przestrzeni, a także wysokości budynków i obiektów budowlanych.

Projekt planu obejmuje ochroną konserwatorską stanowisko archeologiczne, gdzie zamierzenia inwestycyjne wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ocenia się, że realizacja postanowień planu miejscowego nie będzie wywierać negatywnego wpływu na dobra materialne.

Oddziaływanie na ludzi

Dopuszczone kategorie przeznaczenia i funkcji terenów zasadniczo wykluczają możliwość realizacji inwestycji i obiektów mogących w sposób negatywny wpłynąć na środowisko życia i zdrowie mieszkańców. Na jakość życia mieszkańców mogą mieć wpływ emisje hałasu powodowanego ruchem komunikacyjnym, działalnością produkcyjną oraz emisje zanieczyszczeń do atmosfery z zabudowań. W tym zakresie zapisy planu przewidują przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom, poprzez stosowaniu przepisów odrębnych lub podejmowanie rozwiązań zmniejszających uciążliwości (np. stosowanie energii odnawialnej).

Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Potencjalne oddziaływania skumulowane obejmują emisję hałasu oraz emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery. Hałas powodowany będzie transportem samochodowym na drogach obsługujących ruch w kierunku obszarów przeznaczonych pod zainwestowanie.

Wzrost ilości terenów zabudowanych w przyszłości może powodować efekt kumulacji niekorzystnych presji na środowisko. Będą to oddziaływania o charakterze stałym.

4.2. Oddziaływanie projektu mpzp poza obszarem opracowania

Proponowane zagospodarowanie będzie oddziaływało na środowisko również poza ustalonymi granicami. Wprowadzenie nowych elementów zainwestowania wiąże się ze zwiększonym poborem wody z sieci wodociągowej i wzrostem zużycia energii elektrycznej. Transport samochodowy będzie oddziaływał na całej trasie dojazdowej do obiektów zlokalizowanych na omawianym terenie. Powstałe odpady będą stanowić obciążenie dla środowiska w miejscu ich utylizacji. Sposób odprowadzania ścieków oraz zbierania odpadów realizowany będzie zgodnie z polityką przyjętą przez władze gminy. Zaistniałe emisje przyczynią się do ogólnego stanu środowiska w gminie (migracja zanieczyszczeń przez powietrze atmosferyczne).

4.3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w art.51 ust.2, pkt 1d) ustawy z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Proponowany projekt zmiany mpzp nie zawiera rozstrzygnięć, ani nie stwarza możliwości, w wyniku których mogłyby wystąpić transgraniczne oddziaływania na środowisko. Zagospodarowanie obszaru nie będzie oddziaływać na środowisko terenów położonych poza granicami kraju.

4.4. Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń projektu mpzp na środowisko

Ocenę następstw realizacji ustaleń planu dokonano z podziałem ze względu na wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (w tym na zdrowie ludzi) znajdującego się w obrębie granic omawianego obszaru, uwzględniając wzajemne zależności między nimi. Wpływ na środowisko skutków realizacji planu różnicuje się w zależności od:

- bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane;
- okresu trwania oddziaływania – długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe;
- częstotliwości oddziaływania – stałe, chwilowe;
- charakteru zmian – pozytywne, negatywne, bez znaczenia;
- zasięgu oddziaływania – miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne;
- trwałości przekształceń – nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji;
- intensywności przekształceń - nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne.

Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska zgodnie z przyjętymi założeniami przedstawiono również w formie tabelarycznej i na rysunku prognozy.

Tab. 2. Różnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – tereny zabudowane.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	Bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	nieodwracalne	zauważalne
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe	nieodwracalne	zauważalne
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie i wtórne	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe i chwilowe	negatywne	miejscowe i lokalne	możliwe do rewaloryzacji	zauważalne
klimat lokalny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	nieznaczne

klimat akustyczny	bezpośrednie	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	odwracalne	zauważalne
wody	pośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	Miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	nieznaczne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne i negatywne	miejscowe	nieodwracalne	zauważalne
ludzi	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	zauważalne

Funkcje powodujące przekształcenia w środowisku i krajobrazie skutkujące emisją hałasu, zanieczyszczeń do atmosfery i wód (Tabela 2)

Planowane tereny zabudowane będą miały zróżnicowany wpływ na środowisko. Funkcjonowanie nowych terenów wiąże się z większym poborem wody oraz odprowadzaniem ścieków i odpadów, a także emisją hałasu i zanieczyszczeń atmosferycznych. Ustalenia planu w zakresie ochrony środowiska i wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną pozwalają zminimalizować negatywny wpływ przewidywanych funkcji na środowisko, w tym jakość wód, powietrza atmosferycznego i klimat akustyczny. Rozwój nowych funkcji przyczyni się do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej i utraty walorów produkcyjnych gleb. Ustalenia mpzp przewidują minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych, co stwarza możliwości w zakresie kształtowania terenów zieleni urządzonej. Spodziewać się będzie można nasadzeń ozdobnych gatunków drzew i krzewów. Wprowadzenie zabudowy przyczyni się do przekształcenia morfologii terenu.

5. Metody analizy realizacji postanowień projektu mpzp

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu planu pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Skutki realizacji omawianego dokumentu podlegają badaniom w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring poszczególnych komponentów środowiska prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, Państwowy Instytut Geologiczny, starosta powiatu zielonogórskiego, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.

Zgodnie z art. 55 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący dokument (Wójt gminy Trzebiechów) prowadzi monitoring skutków realizacji postanowień planu w zakresie oddziaływania na środowisko (np. hałasu, jakości gleb, wód, realizacji zabudowy terenów w planach miejscowych). Monitoring ten powinien być prowadzony w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a także innych badań wykonywanych w zależności od zapotrzebowania np. w przypadku pojawienia się skarg mieszkańców na uciążliwość prowadzonej działalności w oparciu o MPZP.

Częstotliwość przeprowadzania analiz powinna być uwarunkowana częstotliwością badania aktualności kierunków polityki przestrzennej, zawartych w planach, programach i studiach oraz w aktach prawa miejscowego. Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wyniki omawianych analiz powinny być przekazywane co najmniej raz w czasie trwania kadencji rady. Proponuje się zatem, aby analizy dotyczące ochrony środowiska były przeprowadzane również z taką częstotliwością.

6. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

W celu ograniczenia lub eliminacji niekorzystnego wpływu na środowisko będącego efektem realizacji mpzp należy uwzględnić:

- konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska;
- ograniczenie zasięgu uciążliwości do granic działki inwestora;
- wprowadzenie obowiązku tworzenia zieleni na terenach biologicznie czynnych.

Uznaje się, że pozostałe przyjęte w projekcie mpzp rozwiązania nie będą powodować negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko oraz jakość życia i zdrowie mieszkańców Trzebiechowa. Nie przedstawia się zatem dodatkowych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Do rozwiązań służącym ochronie środowiska, które zawiera opisywany projekt mpzp należą:

- obowiązek utworzenia powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych;
- wprowadzenie maksymalnej powierzchni i intensywności zabudowy;
- odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacji
- podczyszczanie i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych;
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń atmosferycznych z budynków poprzez dopuszczenie stosowania energii odnawialnej.

Pozostałe przyjęte w projekcie planu rozwiązania pozwalające zminimalizować lub ograniczyć niekorzystne oddziaływania uznaje się za wystarczające. Rozwiązania te zostały przedstawione w poprzednich rozdziałach prognozy. Nie przedstawia się zatem dodatkowych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

7. Rozpatrzenie rozwiązań alternatywnych do przyjętych w projekcie opisywanego dokumentu

Ustalenia analizowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z ustawodawstwem odrębnym, dokumentami planistycznymi obowiązującymi na terenie gminy i wykorzystują instrumenty planistyczne służące do zrównoważonego rozwoju terenów zurbanizowanych. Ustalenia mpzp nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz zawierają zapisy korzystne dla środowiska.

W zakresie rozwiązań alternatywnych można rozważyć podniesienie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych i wprowadzenie obowiązku wprowadzenia zieleni, zwłaszcza pełniącej funkcje izolacyjne przed hałasem.

Rozwiązaniem alternatywnym jest również brak realizacji analizowanego dokumentu, jest to jednak całkowicie sprzeczne z zamierzeniami inwestycyjnymi i interesem ekonomicznym gminy oraz oczekiwaniami i potrzebami mieszkańców.

8. Informacje o celach ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym oraz powiązania z innymi dokumentami

Działania przewidziane w mpzp w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego oraz skutków oddziaływania kierunków jego zagospodarowania mają charakter lokalny, jednak uwzględniają cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach strategicznych opracowywanych na szczeblu krajowym i regionalnym oraz w dyrektywach Unii Europejskiej.

Dokumenty na szczeblu międzynarodowym

Do najważniejszych dokumentów zaliczyć należy:

- Dyrektywa 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
- Dyrektywa Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r.,
- Dyrektywa 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
- Dyrektywa Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych,
- Dyrektywa 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

Dokumenty na szczeblu krajowym

Do dokumentów o randze krajowej należą m.in.:

- II Polityka ekologiczna państwa, która nawiązuje do priorytetowych kierunków działań określonych w VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska. Dokument ten wskazuje narzędzia ochrony środowiska, a także problemy związane ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE. Swoje cele i zakres działań wyznacza w trzech horyzontach czasowych: do roku 2002, do roku 2010 i do roku 2025.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości, który jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju, zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Biorąc pod uwagę specyfikę planu miejscowego najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze na większości terytorium planu i terenów do niego przyległych.

Wszelkie akty prawne oraz pośrednio dokumenty związane z polityką przestrzenną i polityką ekologiczną państwa są zgodne z przepisami prawa międzynarodowego oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W szczególności dostosowywane są również do prawa Unii Europejskiej i polityk przyjętych przez kraje wspólnoty. Poszczególne dyrektywy unijne (np. Dyrektywa Siedliskowa, Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Wodna) transponowane są do prawodawstwa polskiego i mają odzwierciedlenie w wiążących aktach prawnych.

9. Streszczenie

Niniejsze opracowanie analizuje i ocenia potencjalny wpływ realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Swarzynice w gminie Trzebiechów. W planie stwarza się warunki dla realizacji terenów zabudowy obiektów produkcyjnych, składów i magazynów. Wyznacza się również tereny dróg publicznych.

Wprowadzenie zagospodarowania zniszczy część pokrywy glebowej i zmniejszy areal powierzchni biologicznie czynnej. W przyszłości może wystąpić nasilenie emisji hałasu za sprawą zwiększenia transportu samochodowego, jednak uciążliwości te nie powinny przekraczać dopuszczalnych norm dla terenów zabudowy. Za pogorszenie jakości środowiska odpowiadać również mogą emisje zanieczyszczeń atmosferycznych z zabudowy. Funkcjonowanie nowych form działalności wiąże się z większym niż dotychczas poborem wody oraz koniecznością odbioru ścieków i odpadów. Zmiany w świecie przyrody polegać będą na likwidacji istniejących zbiorowisk roślinnych. Przestrzeń zurbanizowana nie będzie stwarzać korzystnych warunków dla rozwoju roślin i bytowania zwierząt.

Planowane zainwestowanie nie ingeruje w przyrodniczo cenne elementy środowiska. Zasady zagospodarowania przyjęte na obszarach zainwestowanych pozwolą na zminimalizowanie negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze i środowisko życia mieszkańców. Projekt miejscowego planu został sporządzony zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.

10. Spis literatury

Na potrzeby niniejszego opracowania wykorzystano następujące opracowania:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebiechów;
- Projekt zmiany „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebiechów”, Trzebiechów 2017 r.;
- Prognoza oddziaływania na środowisko studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebiechów, Regioplan, Wrocław 2010 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebiechów, Wrocław 2009;
- Raporty o stanie środowiska województwa lubuskiego publikowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze;
- Standardowe formularze danych obszarów Natura 2000: „Dolina Środkowej Odry”, „Kargowskie Zakola Odry”;
- Opracowania kartograficzne i inne dane zamieszczone na serwisie <http://maps.geoportal.gov.pl>;
- Aktualne akty prawne pochodzące z bazy umieszczonej na stronie internetowej <http://isip.sejm.gov.pl>;
- Informacje na temat obszarów Natura 2000 ze strony internetowej <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>;
- Materiały kartograficzne udostępnione na stronach internetowych:
<http://geoportal.kzgw.gov.pl>,
<http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>,
<http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/>,

– <http://bazagis.pgi.gov.pl/>.

Inne, nie wymienione w powyższym spisie pozycje podane są w tekście.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że posiadam uprawnienia do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko (wykształcenie kierunkowe), zgodnie z wymogami art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz .U. z 2016 r. poz. 353, 831, 961, 1250, 1579 i 2003).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Przemysław Malec